

Posudek školitelky doc. PhDr. Naděždy Pelcové, CSc. na diplomovou práci Martina Šístka

Předložená diplomová práce s názvem „Obraz dítěte u Komenského, Locka a Rousseaua“ je, jak už název napovídá, založena především na interpretaci filosofických pramenů – klíčových textů filosoficko-výchovného zaměření tří uvedených myslitelů. Největší pozornost věnuje autor dílům Komenského. I když pracuje s řadou pomocných titulů sekundární pedagogické a dějinně filosofické literatury, jeho interpretace je ryze originální, filosofická, respektive filosoficko-výchovná. Základní motiv, jež sleduje u všech autorů je problém „přirozenosti“ člověka. U Komenského sleduje TELOS, HODOS a LUX jako klíče k porozumění přirozenosti a cest k dosažení přirozenosti a to s celou řadou odkazů k pramenům Komenského myšlení (Bible, Platón, sv. Augustinus) i k dobovým kontextům především osvícenského ražení. U dalších dvou autorů, především v souvislosti s filosofickými předpoklady jejich myšlení se zabývá pojetím přirozenosti ve vztahu k přírodě, ke zkušenosti, k vědomí, mravnosti.

Významnou pozornost věnuje autor specifice pojetí dítěte u jednotlivých myslitelů, především vážnosti v přístupu k dítěti, k jeho hodnotě, k důstojnosti dítěte, a také vztahu mezi povinnostmi a právy dítěte, tak jak byly formulovány na počátku novověku. Analyzuje povahu výchovné činnosti v trojím pojetí a všímá si všech jejích aspektů a modalit, včetně hry a pohybu.

U Komenského pojetí hry bych doporučovala autorovi obrátit pozornost ke studiu spisu Schola ludus a dopracovat a specifikovat diferencovaný pohled Komenského na hru při výuce, vzdělávání a výchově. Název této práce se totiž stal podnětem pro celou řadu pedagogických experimentů, jež se diametrálně odlišují od původní Komenského intence pojetí hry a hraní. Problém významu hry ve výchově, vzdělávání a učení u tří uvedených autorů kladu jako otázku a téma k rozpravě při obhajobě DP

Obraz dítěte u jmenovaných tří myslitelů vytváří celistvou představu o významu dětství, výchovy a vzdělávání v duchovních proudech 17. a 18. století.

Práci považuji po stránce obsahové za konzistentní, dobře zargumentovanou, opřenou o studium primární i sekundární literatury, zároveň původní a fundovanou.

Po stránce jazykové je potřeba ji ujednotit, autor se někde nerozhodl, zda bude prezentovat názor svůj nebo použije obecnou formuli: str. 10: „jak jsem již výše napsali“, str. 61: „jsem se setkali“, někde vypadlo sloveso (str. 58) a další drobnůstky.

Práci doporučuji k obhajobě a vzhledem k její kvalitě navrhuji hodnocení výborně.
Práci po dopracování obsahovém i jazykovém doporučuji k rigorózní obhajobě.

V Praze 4. 5. 2006

Doc. PhDr. Naděžda Pelcová, CSc.

